

ประเภทภูมิปัญญาด้าน คนตรี วรรณกรรม ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

ชื่อภูมิปัญญา นิยายผีป๊กะโล้ง

บทนำ/ความสำคัญของภูมิปัญญา

นิยาย (นิทาน) ของพื้นบ้านอำเภอเวียงสา จะกล่าวถึงผีป๊กะโล้ง ผีป๊กะโล้ง ก็คงจะหมายถึง เจ้าป่า เจ้าเขา ที่ศักดิ์สิทธิ์ แต่ชอบใช้สัจจะ วาจา อันอ่อนหวาน และซื่อสัตย์ โดยที่จะไม่ยอมทำร้ายใคร ถ้าหากไม่ไปล่วงละเมิดผีป๊กะโล้งก่อน ดังมีนิทานเล่าสืบต่อ ๆ กันมาว่า มีแม่หญิง (สตรี) นางหนึ่งไปทำไร่ในป่า และได้สร้างห้าง (กระท้อ) อยู่ กลางคืนได้นำฝ้ายออกมาปั่น ทำให้เสียงของเหล็กใบเกิดเสียงดัง แหวก ๆ ได้มีผีป๊กะโล้ง แปลงร่างเป็นผู้ชายออกมา แล้วร้องทักขึ้นว่า “โป้ง ๆ เพี้ยะ อีปู่สายหยัง” ผู้หญิงคนนั้นก็รู้ว่าเป็นเสียงของผีป๊กะโล้ง ก็ตอบว่า สายเงิน สายคำ อีปู่เป็นเจ้าหน่อ แล้วผีป๊กะโล้งก็เข้ามาเที่ยว พุดจา หยอกล้อ เกี้ยวพาราสีหญิงคนนั้น หยอกล้อ ตามประสาหนุ่มสาว พอถึงเวลาอันสมควร ผีป๊กะโล้ง ก็ลากลับไป ก่อนจะกลับก็มอบขมิ้นให้หญิงคนนั้นหนึ่งถุงใหญ่ พอรุ่งขึ้น ขมิ้น ในถุงนั้นก็กลายเป็นทองแท่งทั้งหมด แม่หญิงก็กลับนำมาบ้าน เกิดความร่ำรวยขึ้น จนเพื่อนบ้านที่เป็นหญิงในวัยเดียวกันเกิดความอิจฉา ได้ขยี้น จะขอ ชักไซ้เรื่องที่ได้อทองคามา หญิงคนนั้นก็เล่าให้ฟังจนหมด หญิงเพื่อนบ้านก็ได้เลียนแบบไปทำไร่ปลูกห้าง (กระท้อ) และนำฝ้ายมาปั่น ผีป๊กะโล้ง ก็แปลงร่างเป็นผู้ชายเดินมาเที่ยวหาหญิงคนนั้น แล้วร้องทักว่า “โป้ง ๆ เพี้ยะ อีปู่สายหยัง” หญิงคนนั้นก็ร้องออกไปว่า สายมะรัง ดั่ง ติว เอ็นที ภู นี้หน่อ ผีป๊กะโล้ง ก็เลยโกรธ ทำทีลากลับไป แปลงร่างเป็นเสือ แล้วกลับมาขบผู้หญิงคนนั้นเสีย นิยายผีป๊กะโล้ง นับเป็นภูมิปัญญาภูมิปัญญาในการเล่านิทานให้เด็กฟัง ในเรื่องการพุดจา และการกล่อมเด็กนอน ควรจะมีการอนุรักษ์ไว้

แหล่งข้อมูล

นายญาณ สองเมืองแก่น

บ้านเลขที่ 184 หมู่ 4 บ้านบุญยืน ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน 55110

☎ 054 – 781105